

גרינג שר-התעופה. שגעונו למדים הפך נר-שא לבדיחות אינטופיות. נארקומאן ופרזן. היחיד ממנהיגי הנאצים שבא מהחברה הגבוהה.

הימלר מפקד ה-ט.ס. והגסטאפו, שאהב להתעטף במדים מבריקים מפני שלא הספיק להגיע במלחמה ל-זוסר-האופי של פניו ופססות הופעתו. דרגה: המדים לא הסתירו את חוסר-האופי של פניו ופססות הופעתו.

גבלס שר התעמולה בממשלה הנאצית, בפרוזה אופי-יינית. הוא הצטיין כנואם, אך נכשל בכל ניסיונותיו לכתוב ספרות רצינית, לחבר תסריטים או מחזות.

עמה התחתן באופן פורמלי בסוף ימיו, שעה שעולמו התמוטט. לא היתה מן הסתם אלא ידידה אפלטונית, שנצמדה אליו כמעט בכוח. את כל המרץ שלו הוציא הצעיר הלא-יוצא על הזיות פוליטיות. במרוכז עמדה שנאתו ליהודים — היסוד העקבי היחיד בכל חייו. הוא שגא את היהודים באפסות ובשריימלים, אותם ראה ברחובות חינה, אנשים שבאו מגאליציה האוסטרית. הוא שגא את האינטלקטואלים היהודיים שהנהיגו את תנועת-הסופלים האוסטרית האדירה — כי תנועה זו סימלה בעיניו את העבודה הגופנית ואת הסועלים בהם נתקל במקרים הבודדים בו ניסה את כוחו (לדבריו) בעבודה גופנית, בכניין.

הוא שגא יהודים. ומדי מצאו כמה זרים סביבו בבית-מרוח, הרים את קולו ונאם על גזע ארור זה.

האב היה עקשן ושטלסני, עריץ בביתו. הוא היה בן-איכרים שעלה בסולם החברתי, בהתאם למושגים של אוסטריה דאז: הוא הפך סקיד ממשלתי קטן, שוטרגבול ליד הגבול הגרמני. היה מגוי וגמור עמו שאדולף הקטן יהיה כמוהו — אדם בעל עמדה, סקיד ועיר-בורגני. כאשר אדולף מרד בו, נטל לידו את המקל. אינה ילד יכול היה לגדול בבית כזה? אדולף שגא את אביו ואהב את אמו חלשת-האופי. תסביך אידיפוס קלאסי זה מצא את ביטויו בהונחת הלימודים, בחלומות בהקיץ, בהם תיאר הילד את עצמו כציר גדול. הוא שגא כל דבר שהיה קדוש לאביו. האב היה אוסטרי מושבע, קאתולי שהשליך את יהבו על הקיסר בחינה ועל האפסיון ברומא. הבן שגא את אוסטריה, את הקיסר ואת האפסיון, השליך את יהבו על גרמניה.

★ ★ ★
המלחמה היא גאולה

ה יכור לשמש הצלה איש מסוג זה? המלחמה! אדם שאין לו מקצוע, שאין לו משפחה, שאין לו חברים ותכרות, שאין לו כל סיכוי להתקדם בחיים ולהשתרש בחברה — בעיניו יכלה המלחמה להראות רק בגאולה. כי הצבא הוא כלי-קיבול גדול לאנשים חסרי-שרשים, משפחה ומקצוע כאחד.

האב מה ממחלת-ריאות תורשתית, כשאדולף היה בן 14. הנער שמרד במרות נשאר לפתע בלי מרות, והוא ניצל את הדבר כדרוכו. תעודתו בכיתה הרביעית של הגמנסיה, שנשמרה, מלאה ציונים של "מסטיק" ו"בלתי מספיק". רק בשני מקצועות הגיע לציון גבוה יותר — בהתעמלות ובציור. קשה להניח שהיה תלמיד רע בגלל מנת-מישכל נמוכה. כשלונו בבית-הספר היתה תוצאת מרדו באב.

אחרי מות אביו נשארו לאמו אמצעים כספיים מועטים, שהיו מספיקים כדי לסלול לו דרך לקאריירה אקדמית צנועה. היטלר לא הלך בדרך זו. שנתיים עוד ביקר בגמנסיה. שלוש השנים שלאחר מכן לא עשה מאומה — פסוס חי בבית, על חשבון אמו השקטה והחולנית.

הלא-יוצאים של כל אירופה הצטופפו באוגוסט 1914 בכיכרות העיקריים של ברלין, חינה ופטרבורג, סאריס ולונדון, וצעקו: "תחי המולדת!" בתריסר שפות. היטלר, שהיגר שנה לפני כן למינכן הגרמנית, נמצא בהמון כזה, ובמקרה הונצח ע"י צלם באותו רגע. בספרו הוא תיאר רגע גדול זה, הרגע בו החל הטבח הנורא שמילא את בתי-הקברות של אירופה: "התלהבות סוערת התגברה עלי. נפלתי על ברכי והודיתי לשמיים מלב שגאה על גדותי." הצבא הגרמני הציל את היטלר מקיומו הנואש, מעיסוקיו הנחותים כצבעי-דירות וכצייר-גלויות, מלילותיו הבודדים על ספה בתוך של מכיר רחמן, מימיו חסרי-התוכן בבתי-המרוח. הוא היה חייל קרבי מצטיין, אך חבריו לא אהבוהו ומפקדיו לא העלוהו בארבע שנות המלחמה מעל לדרגת טוראיר-ראשון. בקרב החיילים, שקיללו את המלחמה ורצו לשוב הביתה, התבלט בתור דמות מורה — אדם שקיחה כי המלחמה תימשך עד אין סוף, ואף אמר זאת בכל הזדמנות.

בגיל 18 הגיע תורו של הצעיר העצלן והמסונק להגשים את חלום חייו: להיות לצייר גדול. הוא נסע לחינה, ניגש להירשם לאקדמיה לאמנות. לצורך זה היה צריך להגיש ציורים לדוגמא. על סמך ציורים אלה נפסל מיד. היתה זו מכה נוראה. היטלר לא האמין למשמע אוניו. הוא נשאר שנה נוספת בחינה, גר בעלית-נג, התבטל, התכוון לבחינות הבאות. כעבור שנה הגיש שוב ציורים לדוגמא. שוב היה פסק-הדין: הציורים כה גרועים עד שאין לתת למועמד להשתתף אף בבחינות-הכניסה.

כדי להחליש את המכה, יעץ לו מנהל האקדמיה לנסות את מזלו באדריכלות. היתה זאת מכה שנייה. כי התלמיד שפרש מן הגמנסיה בכיתה הרביעית, ושהתעצל להמשיך בלימודיו, היה חסר תעודת-בגרות, אשר בלעדיה לא יכול היה להתקבל לטכניון.

בגיל 19, שעה שאמו מתה מסרטן החזה, עמד אדולף היטלר בפני כשלון מוחלט וסופי. לא היתה לו משפחה, לא היה לו מקצוע. לא היו לו תעודות, אף שלא הכיר בכך, לא היה לו גם כשרון.

הוא חי בבית-מחסה לגברים. בלילות ישן על קפיצים קשים, מכוסה בשמיכה קלה, כשבגדים משמשים לו ככר ונעליו לחוצות מתחת לרגלי המיטה, כדי להכשיל גניבה. לעתים אכל במטבח לנצרכים, שהוקם על-ידי נדבן יהודי. מדי פעם בפעם, הרחיק כמה פרוטות חמורת ציור גלויות צבעוניות של הנוף החיאני. מיתון שלא היה די מוכשר כדי לצייר ציורים מקוריים, העתיק ציורים של אחרים. כמה מגלויות אלה עדיין קיימות ונמכרות מדי פעם במכירות פומביות במחיר אלפי לירות, כקרויונים היסטוריים.

האנשים שהכירוהו או תיארו אותו, לאחר מכן, כצעיר בלתי-מגולח, שהסתובב במעיל ארוך שדמה לקאפוטטה, היה ביישן ונכנע, ולא הסתכל לאנשים בעיניים — אלא בהיותו ב-אכסטוטה. אכסטוטה זו תקפה אותו ברגע שהשיחה נסבה על פוליטיקה. אז התלקח כמו שלהבת.

★ ★ ★
"ויהי עליהם לשר..."

מפנה הנאצית לא היתה היחידה בהיסטוריה שמשכה טיפוסים שפשו את הרגל בחיים האזרחיים. כל תנועה, המתכוננת ברצינות להפוך מישר קיים, מושכת אליה את אותם שלא-הצליחו במישור חדש יעלו סוף סוף על הסוס. "וילך דויד משם וימלט אל מערת עדולם... ויתקבצו אליו כל איש מצוק, וכל איש אשר לו נושה, וכל איש מרנפש, ויהי עליהם לשר." אין פירושו של דבר כי טיפוסים כאלה מתקבצים מסביב לדגל המהפכה בחפזם בהכרה קאריירה אישית. התהליך הפסיכולוגי מורכב הרבה יותר. המשבר של הלא-יוצא אינו חיצוני, אלא פנימי. הוא מפקס בעצמו. הוא אכול נחיתות. איש כזה זקוק לתקנה גדולה, שתרים אותו מעל ללביבתו הקודרת. הוא זקוק למשהו בו יוכל להטמיע את ה"אני" האנוכי חסר-הערך שלו, לינוק ממנו בטחון ותחושה של כוח. כדבריו של אריק הופנר: "ככל שיש לאדם פחות הצדקה לטעון לעליונות אישיותו, כן גוברת נטייתו לטעון לעליונות אומתו, דתו, גזעו או השקפתו הקדושה." זוהי תופעה שקל לעמוד עליה גם בישראל, בקרב סובייטים מקצועיים וקולוניים.

המשק ההיסטוריה מתנהל בדרך כלל בין הטובים ביותר והרעים ביותר, מעל לראשו של הרוב הגדול, הנמצא באמצע, כדברי הופנר. היתה זאת הטרגדיה של גרמניה שמרד הלא-יוצאים שלה התנהל תחת דגל הנאציזם — דגל הגזענות ומרחב-המחיייה — שפיתח בדוגליו את התכונות הרעות ביותר. הוא שהסך את אדולף הגדול, הצייר חסר-הכשרון מחינה, למשמיד עמים; ואת אדולף הקטן, הזכר ביש-המול מלינץ, לרוצח מיליונים.

כדי להחליש את המכה, יעץ לו מנהל האקדמיה לנסות את מזלו באדריכלות. היתה זאת מכה שנייה. כי התלמיד שפרש מן הגמנסיה בכיתה הרביעית, ושהתעצל להמשיך בלימודיו, היה חסר תעודת-בגרות, אשר בלעדיה לא יכול היה להתקבל לטכניון.

יחסו של היטלר לנשים גרם במרוצת השנים לניחושים אינסופיים. היו שתשובהו להומור סכסואלי, מבלי שתהיה כל הוכחה לכך. אחרים ייחסו לו סטיות מיניאלת חמורות עוד יותר — החל במאסוכיוס וכלה בדברים שאף שונאיו חששו להעלותם על הנייר. הסבר רחוק יותר הוא שהיה ביישן חולוני. עובדה היא שמעולם לא הוכח שקיים יחסים עם אשה כלשהי. בת-אחותו, שהיתה מאוהבת בו, התאבדה מסיבות בלתי-ברורות. אהה בראון,

יחסו של היטלר לנשים גרם במרוצת השנים לניחושים אינסופיים. היו שתשובהו להומור סכסואלי, מבלי שתהיה כל הוכחה לכך. אחרים ייחסו לו סטיות מיניאלת חמורות עוד יותר — החל במאסוכיוס וכלה בדברים שאף שונאיו חששו להעלותם על הנייר. הסבר רחוק יותר הוא שהיה ביישן חולוני. עובדה היא שמעולם לא הוכח שקיים יחסים עם אשה כלשהי. בת-אחותו, שהיתה מאוהבת בו, התאבדה מסיבות בלתי-ברורות. אהה בראון,

יחסו של היטלר לנשים גרם במרוצת השנים לניחושים אינסופיים. היו שתשובהו להומור סכסואלי, מבלי שתהיה כל הוכחה לכך. אחרים ייחסו לו סטיות מיניאלת חמורות עוד יותר — החל במאסוכיוס וכלה בדברים שאף שונאיו חששו להעלותם על הנייר. הסבר רחוק יותר הוא שהיה ביישן חולוני. עובדה היא שמעולם לא הוכח שקיים יחסים עם אשה כלשהי. בת-אחותו, שהיתה מאוהבת בו, התאבדה מסיבות בלתי-ברורות. אהה בראון,